

KOLONOSKOPIA

PROSIMY UWAŻNIE PRZECZYTAĆ PONIŻSZE INFORMACJE. JEŚLI COŚ BĘDZIE DLA PAŃSTWA NIEJASNE, BARDZO PROSIMY O KONTAKT!

OPIS BADANIA

Badanie polega na delikatnym wprowadzeniu giętkiego i gładkiego przewodu przez kanał odbytu do poszczególnych partii jelita grubego. Badanie to pozwala ocenić wygląd błony śluzowej, ukształtowanie jej fałdów i wykluczyć obecność zmian chorobowych takich jak: zapalenie błony śluzowej, nadżerki, owrzodzenia, krwawienie, polipy, guzy nowotworowe czy zmiany naczyniowe.

Kolonoskopia u 85 % osób nie wywołuje dolegliwości, pod warunkiem przeprowadzania badania przez sprawnego endoskopistę. Ból może być wywołany przez pociąganie krezki (silnie unerwiona błona obejmująca jelita) w trakcie manewrowania aparatem. Nasilenie bólu jest indywidualnie zmienne i zależy od takich cech jak: układ anatomiczny jelita (tzn. mniej lub bardziej skręcona esica), obecność zrostów po przebytych operacjach np. ginekologicznych, osobniczo zróżnicowana wrażliwość na ból. Nieprzyjemnie może też być odczuwane wdmuchiwanie powietrza, które umożliwia lekkie rozdęcie jelita i tym samym dokładną ocenę śluzówki. Pod koniec badania zwykle usuwamy nadmiar powietrza. Uczucie dyskomfortu może pozostać jeszcze na kilka godzin i zmniejsza się po badaniu.

W razie potrzeby możliwe jest też pobranie za pomocą kleszczy endoskopowych, wprowadzanych przez odpowiedni kanał w aparacie, wycinków błony śluzowej do badania histopatologicznego (mikroskopowego). Umożliwia to precyzyjną ocenę stwierdzonych zmian.

Polipy usuwane są w całości specjalną techniką elektroresekcji, z użyciem pętli diatermicznej lub kleszczy. Wszystkie te zabiegi nie są bolesne (błona śluzowa nie ma czucia). Polipektomia jest istotą kolonoskopii i najskuteczniejszym zabiegiem opisanym dotychczas w medycynie mającym wpływ na zmniejszenie śmiertelności jaki jest stosowany w profilaktyce onkologicznej. Zmniejszenie ryzyka zachorowania na raka jelita grubego po wykonaniu polipektomii sięga aż 88%.

Czas badania trwa indywidualnie, od 10 do 40 minut.

PRZYGOTOWANIE DO BADANIA

Przygotowanie do badania polega na oczyszczeniu jelita grubego. Dopiero kiedy jelito jest odpowiednio oczyszczone ze stolca można wykonywać badanie w celu poszukiwania w nim nieprawidłowości. W innym razie można przeoczyć ważną zmianę w jelicie, a złe przygotowanie przedłuża, utrudnia a wręcz i uniemożliwia wykonanie pełnego badania o dobrej jakości. Wypicie całego preparatu zgodnie z zalecanym schematem i wymaganą ilością wody jest najważniejszą zasadą warunkującą właściwe przygotowanie.

ODSTAWIENIE LUB ZMIANĘ PRZYJMOWANYCH NA STAŁE LEKÓW ROZRZEDZAJĄCYCH KREW LUB PRZECIWZAKRZEPOWYCH BEZWZGLĘDNIE NALEŻY SKONSULTOWAĆ ZE SWOIM LEKARZEM RODZINNYM I PROWADZĄCYM KARDIOLOGIEM!

Na umówioną wizytę **należy przynieść ze sobą całą posiadaną dokumentację medyczną** dotyczącą przewodu pokarmowego, zwłaszcza ostatnie wyniki USG, gastroskopii, kolonoskopii, tomografii komputerowej, rezonansu magnetycznego oraz wyniki laboratoryjne.

Proszę również **dostarczyć listę aktualnie przyjmowanych leków** (opakowania, ulotki)

Ważne jest także aby **zabrać ze sobą okulary**, w gabinecie konieczne jest wypełnienie dokumentów i złożenie podpisów.

Jeśli zabieg będzie przeprowadzany w znieczuleniu **należy w na badanie przyjechać z osobą towarzyszącą**, która wysłucha zaleceń lekarza oraz zatroszczy się o bezpieczny powrót pacjenta do domu.

Jeśli badanie będzie rano:

Przygotowanie odbywa się w dniu poprzedzającym i można tego dnia rano, do godziny 8.00 – 9.00 zjeść śniadanie (produkty podane poniżej). W przypadku uporczywych zaparć zalecamy, aby na 24 godziny przed rozpoczęciem picia płynu przeczyszczającego, przyjąć 2 tabletki środka przeczyszczającego (powszechnie dostępne bez recepty np. Alax, Bisacodyl).

Preparat Fortrans można przyjąć w dawkach podzielonych:

- w godzinach 12:00-15:00 należy przyjąć 2 saszetki Fortransu według schematu podanego poniżej, następnie
- od godziny 16:00 do 19:00 należy przyjąć kolejne 2 saszetki Fortransu według schematu podanego poniżej.

Jeśli badanie będzie w południe:

W przypadku uporczywych zaparć zalecamy aby w dniu poprzedzającym badanie (rano) wziąć 2 tabletki środka przeczyszczającego (powszechnie dostępne bez recepty , np. Alax, Bisacodyl).

Preparat Fortrans należy przyjąć w dawkach podzielonych:

- w dniu poprzedzającym badanie w godzinach 19:00-22:00 należy przyjąć 2 saszetki Fortransu według schematu podanego poniżej,
- w dniu badania na 7 godzin przed badaniem rozpocząć przyjmowanie kolejnych 2 saszetek Fortransu według schematu podanego poniżej. Picie płynów należy zakończyć 4 godziny przed planowanym badaniem.

Jeśli badanie będzie po południu:

W dniu poprzedzającym badanie można jeść do godziny 18.00 (produkty podane poniżej). W przypadku uporczywych zaparć można w dniu poprzedzającym badanie (na noc) wziąć 2 tabletki środka przeczyszczającego (powszechnie dostępne bez recepty , np. Alax, Bisacodyl). Przygotowanie rozpoczyna się 10 godzin przed badaniem i przebiega według schematu zamieszczonego poniżej. Przygotowanie powinno zakończyć się 4 godziny przed badaniem, w czasie których już nic nie wolno pić.

PRZEBIEG BADANIA

Wizyta rozpoczyna się konsultacją wstępną, podczas której Pan doktor przeprowadza z pacjentem wywiad chorobowy oraz analizuje przyniesioną przez pacjenta dokumentację dotyczącą istoty wizyty.

Następnie pacjent przechodzi do pomieszczenia, w którym przebiera się w przygotowane specjalne spodnie do kolonoskopii oraz jednorazowe kapcie.

Przed badaniem pielęgniarka zakłada do żyły venflon, przez który pacjent może otrzymać leki uspakajające i p/bólowe. Stosowane w naszym gabinecie leki (znieczulenie proste) nie wymagają obecności zespołu anestezjologicznego, a znieczulenie jest przeprowadzane przez bardzo doświadczony pod tym względem zespół lekarsko-pielęgniarski.

W trakcie badania jak również po badaniu pacjent wymaga monitorowania podstawowych parametrów życiowych: tętno, ciśnienie krwi, saturacja (poziom wysycenia krwi tlenem).

MOŻLIWE KOMPLIKACJE

Dobrej jakości sprzęt, nowoczesna aparatura używana do dezynfekcji endoskopów i sterylizacji akcesoriów oraz duże doświadczenie w wykonywaniu badań, pozwala na uniknięcie większości z teoretycznie rozważanych i zdarzających się niezwykle rzadko powikłań. Endoskopia jelita grubego jest badaniem bezpiecznym w rękach sprawnego endoskopisty. Komplikacje zdarzają się statystycznie raz na kilkaset badań. Ryzyko zwiększa się u osób ze zmianami zapalnymi uchyłków oraz u osób, u których wykonuje się jednocześnie zabiegi endoskopowe.

Do powikłań należą:

- otarcia błony śluzowej i mechaniczne uszkodzenia badanego narządu z perforacją,
- zaburzenia ze strony układu sercowo-naczyniowego (zaburzenia rytmu serca,
- zaostrzenie w przebiegu choroby niedokrwiennej serca i związane z tym bóle dławicowe),
- reakcje uczuleniowe na użyte środki znieczulające,
- zaburzenia oddechowe.

Niekiedy, zwłaszcza po polipektomii może dojść do wystąpienia krwawienia, które w zdecydowanej większości przypadków w krótkim czasie zatrzymuje się samoistnie.

Instrument służący do kolonoskopii jest każdorazowo dezynfekowany, dlatego zainfekowanie w trakcie badania jest właściwie niemożliwe.

Do pobierania wycinków służą sterylne szczypczyki jednorazowego użytku, co również chroni przed zakażeniem.

PO BADANIU

Dzięki przeprowadzonemu badaniu możliwe jest rozpoznanie większości zmian w całym jelicie grubym i zwykle końcowym odcinku jelita grubego oraz zabezpieczenie przed rakiem jelita grubego.

Po badaniu konieczne jest pozostanie na sali wybudzeń przez około 0,5-1 godziny. Pacjent opuszcza gabinet endoskopii w obecności dorosłej osoby.

Nie wolno prowadzić żadnych pojazdów mechanicznych, wykonywać czynności precyzyjnych i podejmować czynności prawnych przez 24 godzinny po badaniu.

Jeśli w czasie badania nie było zabiegu usuwania dużego polipa z jelita, to lekki posiłek można zjeść już godzinę po badaniu.

Uczucie dyskomfortu w jamie brzusznej może pozostać jeszcze przez kilka godzin i zmniejsza się po badaniu. Dolegliwości nie powinny się nasilać. Może pojawić się ślad krwi po polipektomii lub biopsji.

W przypadku narastających dolegliwości bólowych brzucha w pierwszych dwóch dobach lub obfitego krwawienia z odbytu do 10 dni po badaniu należy niezwłocznie zgłosić ten fakt lekarzowi lub udać się do najbliższego Szpitalnego Oddziału Ratunkowego z opisem wykonanego badania.

PRZYGOTOWANIE PREPARATEM FORTRANS (4 saszetki)

Na tydzień przed badaniem należy z diety wykluczyć wszystkie potrawy i produkty zawierające ziarna i pestki, a więc:

- chleb z makiem i ziarnami słonecznika, dyni itp;
- owoce i warzywa pestkowe tj. pomidory, ogórki, cukinia, truskawki, maliny, kiwi, arbuż, winogrona, porzeczki itp;
- nie można pić soków ciemnych i z zawartością miąższu;

Przez 2 pełne dni przed badaniem wolno jeść tylko wybrane produkty tj:

- jajko ugotowane na miękko lub twardo można z solą ale bez majonezu i innych dodatków
- mięso ryby ugotowanej na parze
- kawałek jasnego chleba bez skórki
- kleik ryżowy,
- kaszka manna,
- zupa jarzynowa w postaci kremu,
- kisiel i galaretka koloru jasnego,
- jogurt naturalny z dodatkiem banana w postaci musu
- budyń waniliowy lub śmietankowy,

Od momentu rozpoczęcia przygotowania do badania preparatem FORTRANS nie wolno już nic jeść ani pić innych napojów niż podane poniżej.

Preparat FORTRANS to 4 saszetki.

Przygotowanie preparatem FORTRANS rozpoczyna się na 10 godzin przed badaniem.

Każdą saszetkę po kolei należy rozpuścić w 1 litrze wody (woda może być przegotowana i ostudzona lub mineralna niegazowana) i po każdej saszetce należy wypić dodatkowo 0,5 litra wody czystej.

Generalnie przygotowanie polega na wypijaniu szklanki (250ml) płynu co 15 minut w schemacie:

4 szklanki wody z FORTRANSEM (pierwszy litr) + 2 szklanki wody czystej,

następnie

4 szklanki wody z FORTRANSEM (drugi litr) + 2 szklanki wody czystej

potem

4 szklanki wody z FORTRANSEM (trzeci litr) + 2 szklanki wody czystej

i na końcu

4 szklanki wody z FORTRANSEM (czwarty litr) + 2 szklanki wody czystej

Smak preparatu można poprawić dodając sok z cytryny lub klarowny sok jabłkowy. Przygotowanie zajmuje 6 godzin.